B
1045-
1056.

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA
B. 1045-56

ריח ניחוח

שחיבר האלוף התורני
כמהור"ר יואל ב"ן מלייפא
וקרא החיבר הזה רי"ח
ניחוח כי רי"ח הוא נטריקון
ר' יואל חזן ועוד שחיבור
זה מהחזני' מדבר· ובתפלת'
עושים נחת רוח ליוצרם
קב"ה עם שכינתי' לחבר·
בו ישמחו החזני' והמשוררי'
ויזכו עם כל ישראל לעלות
לירושלים ברננים · הובא
בדפוס ע"י בנו הר"ר ליב
ב"ן מהמוליך :

נדפס פה ק"ק

פיורדא :

בשנת פר"ת לפ"ק

הקדמה

ישמחו החזנים · ויגילו המשוררים · אשר הם עליהם
עוררים · בדברי ריבות וקיטורים · והמה להם צוררים ·
בנבליהם אשר נבלו על דבר פו"ער פיו לבלי חוק ועל דבר בז"בי
זובים דוברים · דברי שקרים · ואלו הפסולות מתוך האוכל היו
בוררים · הפרשתי מלדבר דברי' · אך לדבר על צדיקי' וישרים ·
בקי' וטהורים · גוברין בגברים · איך אוכל להתאפק מלקנאו"
קנאת חברים · לכן אזרתי חלצי כגבור בגבורים · ולהשיב חורפי
דבר ולדברה נגד מלכי' ושרים · ולא אבוש לחבוא כבוישבוא
הנערים · רק מנא בנאוסה נגד המקטרג והמלשין אשר ראשו
הרים · להטיל מום בקדו"שים כ"ולם בכל מקו' בעט"רת הראשוני"
הם נגררים ; מהדי מרומי ועדי בשחקי' שלא עשיתי זאת לכבוד
עצמי להתגדל ולבא לריב מהרה · כי מי אנכי לדבר נגד המחבר
ההוא כי מתוך כותלי כתבו ניכר שהוא ארי בחבורה · אך
אמרתי אם חכמה אין כאן זקנה כאן רבני' מופלגי' וגאוני ארץ
אשר קטנם עבה ממתני המחבר ולא מלאו לבם לעשות כן בדברי"
הבלם

נוא היינט ווערן די חזנים אונ' משוררים ערפֿרייט ·
איך ברענג זיא גיוויס ניט · איין קריג האט זיך טאן אויף
זיא ער הויבן · אז וויא איין רעכטער פֿיינט טוט ער זיך
שטרעקן · ער טוט זיין אויג גאנץ ווייט אויף מאכן · אונ'
רעדט ליגן אונטר שידליכי זאכן · זעלט ער רידן אויף איין טייל
אונ' דיא אנדרי לאזין פֿייא בלייבן · זעלט איך שווייגן אונ' אן
דער האנט שליבן · אזו טוט ער אלי חזנים בלייגן · וויא זאל
איך אים דען שווייגן · אלז ווען איך איין שטרייט גיגען אן
גירטן · אונ' אים בווייזן אן אנדר שידליכי אורטן · גאט
אים הילף איז איין לייגן · דאס פֿון איין כבוד וועגן וועלט
איך וואול שווייגן · דען דער מחבר איז דאך זיין איין פֿראוונד
אמן · וויא זאל איך מיט איהם לאנקן טאן · אבר ווייל ער
איז אזו פֿר טייט · אונ' ווייס וואול דאס איין עולם זיינן זאלכי
גרוסי גאונים אונ' זענטן תשובים ניט · דש איר קיין פֿינגר
אויף אבר איז זיין דיקי לענדן · אונ' טוט קיינר דיא חזנים אזו
לעסטרן אונ' שענדן · וויא קאן ער האבן איין זיין סינס · דש
ער אזו פֿר אכט דיא חזנים · דיא רבנים ריין קיינר זאלכי
זאגין

האלה לדברים • ועל המלגלג אני בועט בנערים • לכן אסיבה בענין וכפורה • ולהוציא החרב מתערה • כאשר יואל ב"ן בק"ק לייפן העוסק עבודת הקודש להיות לכבוד ולתפארה • וקראתי שם החיבור זה (רי"ח ניחו"ח) • כי רי"ח הוא נוטריקון של שמי ר' יואל ח"ן ועוד מטעם שחיבור זה מהמזונים מדבר • ובתפלתם נוסים בהם רוח לעושה קב"ה עם שכינתי' לחבר • ועוד רי"ח ני"חוח במ"ק (חז"ן) במ"ק הם שני תיבות מדבר • כשלב לקדר

את בנדבה הן במועדיכם לעשות ריח ניחוח לה' לפ"ק :

אשמעה

זאגין • דא הריבר שוא איך ווערדר זאגין • איך טוא זו גרין איבר דעם שפעטר • דש ער רעט זאגי שלאי ווערטר • דרום ווייל איך אויס ליהן איין שתערש אויס איינר שייד • אונ איהם אוין אוים געבין איין גוטי בשייד • חער איך ווילן קענן • יואל חזן אק"ק לייפן שוא איך איך נענן • דער דא דינט דעם אלמעכטיגן גאט צו ערהרין • דיא תהלים צו שטאלירין קאן איך ניט הערן • אונ דעם חיבר האב איך דרום (רי"ח ניחו"ח) היישן לאזן • ווייל רי"ח אהבט "רבי "יואל "חזן • אוך ווייל דאס ביכל רעט פון תנים געשטלטן • איט אירה תפלה אמלין זיא דאס זיך הקב"ה ושכינתי' טוהן בהעפטן • נאך איינס שוא איך זאגן • (רי"ח ניחו"ח) האט אזו פיל אין אספר קטן אז וויא אויש טראגט אין אספר קטן (חז"ן הגו"ן) • איט דיא נאמן ווערטר דער צו • צו דעם השבון ברויבט אן ניט אויש צו ליהן קיין שוא • דאש ביכל איז פערטיג געווארן גמאכן אונ גאר • וויא אין לשון הקודש ווייטש דיא פרטה אונ דאש יאר • איך האב עש דרום אין טייטש געשטעלט • דיאיט דש זאלן פר שטין דיא גאנצי וועלט • דאש לשון הקודש פר טייטש גאנץ יושט • דריגן צו לעזן ווערט איט מידרר האבן גרושן לושט • אונ אב לערנן איין ביא שפיל • דאש איינר זאל ניט רידן ועד אז אירהם איז בפולן ניט צו פיל • דרום איר ליבן לייט • זייט וואול אין ברייט • איינה ניד וואול צו הערן • ווערט ענק גאט אלש

גוטן בשערן :

אמן : הערץ

הקדמה בן המחבר

בּרא כרעה דאבוה באשר שנדב לבי בנו של המחבר הנ"ל לזכות את בני ישראל ולהביא לבית הדפוס את הספר
ר"ין ניחוח ומדאגה בדבר פן יקומו משיגי גבולו להדפיס ג"כ
ספר זה ויגרום לו היזק ע"כ מבלעדי לא ירים איש את ידו תוך
חמש שנים והנכנס בתחומו לא ימצא ש'לום לו ממרומו והמחזיק
ידי יפים ה' עמו כ"ד יום ג' ח"י מנחם תפ"ד פק' לורי ליב בא"א
מהור"ר יואל סירקש ש"ן לע"ע פה מאזליך :

ריח ניחוח

אשמועה מה ידבר • הוא חו"בר חי"בר • ודורש אל
שמע"שים • אשר תחת השמש נעשים • ומדבר
על החזנים • שאפי' פירוש המלות אינם מבינים • ומב"ה
שמתפללים בלי כוונה • ומחשבתם הזה והנם פונה • ומנפנפי'
ומשגיש • כמשמור שנים שואגים • בתחלה בקול עבה ובסוף
בקול דקה • גורתים נרות רבות ומבוקה • תוחבים הגודל תוך
הקנה • עד שפניהם שחורים כלבנה • וראשם על כתפיהם
מניחים ולדברי מוכיחי' אינם משגיחי' משברי' עצמותיה'
לאחוריהם • לשרלות כעיווות קוליהם • והשטן עומד לימינו
הוא

הערט איר נו וואס דא איז געשעהן • איינר האט אין דר
דרוק גיבראכט דאס האב איך מיט מיינה אויגן
געהן • אונ' שרייבט אויף דיא חזנים • צו פאר אויס אויף
דיא יונים • דאס זיא דען שייטש אויף דר תפלה ניט קענן •
אונ' חער דער מחבר איז טוט ער זיך ניט נענן • ער שרייבט
דיא חזנים זינגן נאר אמן זאל מיר שין קול הערן • אונ' מיר
מחטבה טומן זיא אויף הבל הבלים קערן • זיא פיפלין נאך
מיר ווילן • אז וויא דיא הונט אין מדרן משאור טון זיא בילן •
זיא זינגן גרוב אונ' קלאר • זיא זיינן גורם שלעכטי יאר •
זיא שטעקן דען דויאן אין דעם קנה • זיא ווערן שוואר"ן אז
וויא דיא לבנה • זיין קאפ אויף זיין אקסין טוט ער ליגן • אן
קיין מוכיח איז זיא ניקס גלעגין • אז וויא היין רמן טוט ער
זיך הינטר ביגן • אן זאל הערן מירן טינן ניגון • דער בס
שטען

הוא סבק המשורר · דיני דינים מעורר · פוער פיו לבלי חוק ·
עד שישמע מרחוק · קולו ענה · פניו ובטנו כמו לבנה לולי
סוגר סגורה · היו יוצאין מעיו וסתרה · לשמאלו עומד המשורר
הקטן · הוא מלאך המע"וות הוא השטן · הוא צועק בסוף
ובתחלה · אפי' אות אחת אינו מתפלל בתפלה · והחזן רמשו
פעם אחת כאן ופעם אחת כאן פונה · וקורץ בעיניו כמו הכואף
אל הזונה · ומובדי' שהם שלשה מטיבי לכת · והם אינם יודעי'
שכידוני' בלהט חרב המתהפכת ברגליהם דורכין ובועטים ·
כמו משוגעי' ושוטים · מגלגלי' בלשונ' ובשפתים · כמו גלגל
סריסים · והעושה כן הוא מתועב · כמו כלב נובח · בפיו יש לו
מתיקות · מניץ תמיד כמו הילד מן המניקות · ואפילו בימי'
פורים · הנקראי' או נשמעים · בדבר הרע הזה · לשמה
ולמיזה · יש להם קלל כמו שור תם · עוונותיהם על עצמותיה'
כתם

שטעלט זיך אויף דער זייטן · ער מאכט אז איין עולם קומן
שלעכטי זייטן · ער מאכט אויף זיין אויג אז איינר קענט ווערן
רייטן · אונ' הערט איהם פון ווייטן · ער ווערפט ארויס
איין קול אז וויא דיא גוילן · ער בלאזט זיך אויף אז ווען ער ווער
גשוואן · זינגט ער ניט אן גגארט זיין ווען ער טוט זינגן ·
זעלטן איהם זיינה גדערם אונ' גאל ארויס שפרינגן · אויף
דער לינקי זייט שטעלט זיך דער זינגר · ער שטעקט זיין אין
האלז דען פינגר · ער שרייט נאך אונ' פאר · ער מיט קיין
ווארט דאס גאנצי יאר · דער חזן טוט דעם קאפ הין אונ' דהער
לענקן · אז וויא דער נואף אויף דער זונה טוט ווינקן · זיא
פר איינן אויף מיר זינגן טוט דער עולם שטין · זיא וויסן ניט
דאס זיא אין גיהנם וועלן גין · מיט דיא פיס טואן זיא טרעטן ·
אז וויא דיא נארין טואן זיא זיך שאפין · מיט דער לונג טוט לגרן
זיא אונ' שטיט ניט שטיל · אז וויא איין ראד אין דער מיל ·
אי בעטר אז ער מיט דער לונג קאן מיילן · אז וויא דיא זונה
טוט ער היילן · אין אויל האט ער זיטי גמאכין · ער זינגט
אז וויא איין זייגדיק קינד טוט ער מאכין · אפילו אין ימים
נוראים טוט עס גלעהן · איז דען דאס ווארן גהערט אודר
גזעהן : זאלכי בייזה זאך · שפאט אונ' שאנד · זיא האבן
אין

פיהם • יצא מחלב עינימו • פניהם כורד אשר לא יחסור מימו •
בטנם כמו אשה הרה • אוכלי' ושותי' כפרה קורה • על
עוה"ב אינם דואגי' • עושים כל ימיהם מועדי' וחגים • שיכורי'
כאיזרי יער • מכל מצוה מנוער • ואח"כ עומדי' לפני התיבה •
מלא בטן וקיבה • עד שאינ' יכולים לדבר • ראויי' בחייהם לקבר •
ובנדרי' ונדבות • היא אללם כמו חומות • באלו הלוואו מעות
להרוייח • והכונסי' אנים ולקחי' בכח • ואינם נוטלי' מעט כי
אם הרבה • וכתיב אחד הממעיט ואחד המרבה • • באלה
ובאלה בלי שיעור כתב המחבר • מה לתבן אצל הבר • לא
ידעתי אם זה המחבר הוא מוכיח • או חמורו של משיח • אם
דברי נבואי' מדבר • למה לא הזכיר שמו בחיבור • רק שמו פלא
ומכוס

אין דיקן האלז אז וויא אין בייק וויא אין טינר מערמל שטיין •
אירה עבירות זיין גיצייכנט אן אירה ביין :
אירה אויגן זיין באוקטן מיט פייסטיקייט • איר פנים לייכט
אז וויא איין רנז דיא מואר שטיט אין דיא פייכטיקייט • זיא פירן
אין בויך אז וויא איין פר וויא דיא דא טוט טראגין : זיא פרעסין
אונ זויפין אז וויא איין ווילדי קוא דיא דא טוט אויז שלאגין • זיא
גידענקין ניט אן עוה"ב פר אלי זאכין • זיא טוהן אלי טאג
יום טוב מאכין • זיא זיין טרונקן אז איין שטיין אונ ווילד מער •
פון אלי מצות זיין זיא לער • דער נאך שטעלן זיא זיך פר
דינם עמוד זינגן אונ זאגן • מיט פולן בויך אונ מאגן • זיא
קאנן ניט רידן דיא צונג טוט זיא אן קלעבן • זיא זיין ווערט אן
זעלט זיא בגראבן ביא אירן לעבן • מיט שנדר געלט •
איז ביא אינן אז אבן זיא דיא בעל בתים בארמאפט גליהן
האבן געלט : זיא קומן מיט גוואלט אונ טוהן דיא בעלי בתים
שרייאן • זיא נעמן ניט ווינג זיא וואלן האבן אן זאל זיא דיא
בייטל פילן • זיא וויסן ניט אונזרי חכמים אירה מיינונג •
מען מאג שנדר געלט געבן פיל אדר ווינג • זאלכש טרייבט
דער מחבר נאך פיל הונדרט מאל מעהר • וויא קומט דאש
שטרומאלו דען גטרייט מחבר • איך וויש ניט אוב דר מחבר
איז איין מוכיח • אודר דער אייזל פון משיח • ווען ער
ינקויל שטראפין דען עולם טוט וויל זיין איין פראוור אין :
ווארום

ותגוש • לא כדוד שאמר אדברה נגד מלכי' ולא אבוש • במדומה
לי שהוא מארץ איטליא או אפריקא • שמשבח אותם שהם מנגני'
בלי נעקה • רק ע"פי המוזיקא • וגם בלשון המור ונקי • ולפני
הייתי משנה מלשונו ומשנה נורה • כדי שיבין כל הקורא •
הנה אשיב חורפי דבר • בקולמה כלולה וסבור • כי יש לי
סמך מן הכתובי' • איש איש על מקומו בשמות' נקובים • על
שעומד אחד על ימין ושמאל יש לי רמז ורמיזה • ואהרן וחור
תמכו בידיו מזה אחד ומזה • ועל קולם עבה ודקה • דברי
המחבר לא ינקה • יפה מדבורו שתיקה • דכתיב אחר הרעש קול
דממה דקה • ועל עצמותיה תשברנה • דכתיב כל עצמותי
תאמרנה • ועל שמהפכי' פניהם סביבה • דכתיב ופניה' איש
אל

ווארום טוט ער זיך ניט שעמן טאן • זיין נאמן מיזט פֿר
הולין • ניט אז ווא דוד המלך ע"ה האט גיזאגט איך ריד
קיגן דיא מלאכים אוני שעם איך ניט ניימרט איך ריד מעהר אז
איר מיזט בפֿולן איך הלט דער מחבר איז אויז תעלשם
לאנד מעהער • דען ער לובט זיא היין זיא זינגן נאך דר מוזיקא
אוני טרייאן ניט זעקר • אוני טרייבט אך איין לשון דאס מיזט
זער טווער • דרום וויל איך דיא זאך ניט לאזן אום גראבֿן •
אוני איהם בענטפֿרן מיט איינר שלעכטי פֿעדר דיא מיזט לו
בראכֿן • אוני זיין שווער לשון לום גרינגן פֿר ענדרן טאן •
היאיט דאס פֿר שטין קאן אידרר מאן : דיזט וויל איך איהם
אן טייטן • אוני איהם בווייזן אויך אונטר שידליכי זייטן •
אז ער טרייבט דאס דער בס אוני זינגר טוהן זיך מיטליכר אויך
איין זייט פֿון דעם חזן שטעלן • דאס וויל איך איהם ווייזן איין
רמז אין דער תורה דאז איהם ניט וואול ווערט געפֿעלן • אהרן
אוני חור האבן זיך מיטליכר אויך איין זייט פֿון משה טאן שטעלן •
אוני אז ער טרייבט דיא חזנים זינגן פֿון ערשטן מיט איין גרוב
קול דער נאך קלאר • דער מחבר פֿעלט פֿר וואר • ער
העט זעלן מיט זעלבי ווארט שווייגן • שטיט דאך ביים
מעשה מרכבה נאך דעם רעש קומט איין קלאר קול דאס טוט
יוא ניט לייגן חארום דאס זיך דיא חזנים מהינטר ברעכֿן
טוט דער מחבר פֿרמגין • דוד המלך עליו השלום האט
גיזאגט

על אחיו היו פני הכרובי' · ומה שמשבח המחבר ארץ ישמעאל
ואפריקה · שמנגני' ע"פי המוזיקא · בקול נמוך ובנעימות ·
ע"פי הנשיאות · זה שוא להם לשבח · כמו הלוי' על דוכם ·
ולא ידעתי מנין לו זאת הסברה · שהלוים לא היו קולם בחוזקה
ובגבורה · ואף שהיו מנגני' ע"פי המוזיקא · אע"פי כן היה
קולם בחוזקה · ואם יאמר האומר מנין לך זה שלא היו מנגני'
בנעימות · אומר אני יש לנו מהש"ס
רמיזו ורמז · שהיה קול הלוים כשחל וככפיר · כמו
שמצינו ביריחו היו שומעין קול השיר · ובארץ ישמעאל ואפריקה ·
האומות אינם מכיחין להתפלל בקול צעקה : אבל אנו יש לנו
ת"ל מלך חסד ורחמי' · השם יאריך לו ימיו ושנותיו בנעימי' ·
הוא ואשתו וזרעו עד סוף כל הדורות אשר תמיד הוא מיטיב לנו ·

וים:

גזאגט אלי איינה ביינר טואן זאגן · אונ דאש זיך דיא חזנים
פֿר דעם עמוד אהין אונ אהער טוהן ווענדן : שטיט אין
דער תורה דאש דיא לוויא כרובים דאש זיינן גשטאנדן אן דיא
לוויא ענדן · האבן איר אן גזיכֿט צו אננדר טאן קערן ·
דאש ווערט דער מחבר ניט גערן הערן · דער מחבר
לובט דאש לאנד אפֿריקא אונ טירקייא · דאש זיא זינגן
בנעיאות אן גשרייא · אז וויא דיא לוים בייא דעם שיר ·
איך וויש ניט וויא איר דער מחבר קומט פֿיר · איך וויש
ניט וואו איהם דאש קומט אהער · דאש דיא לוים ניט
גשריאן האבן זער · ווען איינר איך ווערט וועלן פֿרעגן איין
קשיא אז וויא איין · וויא קאנסטו דאש בווייזן · איך וויל עש
בווייזן מיט דער גמרא אז דיא לוים האבן גזונגן זער הוך ·
אונ דער מחבר האט דיא גמרא ניט אין אוח · דיא לוים
האבן גיהט איין שטרק קול אז וויא דיא לעמפרט אונ אילדי טיר ·
אז וויא דיא גמרא זאגט איריחו האט מן גהערט דאש קול פֿון
שיר · אונ אין דעם לאנד אפֿריקא אונ טירקייא · לײדן
דיא אומות ניט אהרין מיט גשרייא · אבר איר האבן ת"ל
איין אונז פֿולר גינאד אונ בארמהרציקייט · גאט דער לעבני
איהם זיינה יאר זאמט אונזרי קיידרן · אונ איר פֿרובט צו
איביקייט

יש לנו רשות להתפלל בלות נפשינו · בקול רם ונגינה · ואין
פוצה פה ואין עונה · וגם השרי׳ והמושלי׳ אשר אנחנו יושבי׳
תחתיהם · מטיבי׳ לנו השם יאריך ימיהם ומלכותיהם · ויש לאל
ידי להראות להמחבר כמה וכמה רמז ורמיזות מפסוקי׳ על
כל דבריו באורך · אבל מדאגה אמרתי פן יהיה לכם לטורח ·
אבל בזאת יהיה להחזני׳ סדום ודילה · דכתיב הן אראלי׳ צעקו
חוצה · מכאן שהמלאכי׳ משמיעי׳ קולם בקול צווחה · בזה יש
להחזני׳ מהמחבר מנוחה · ומה שמרנן על החזנים בנדרי׳
ונדבות · אלקי׳ בוחן כליות ולבבות · אם זה המחבר הוא
קטן · או גזלן וקמצן · הלא החזן הוא במקום כהן גדול ·
וכתיב והכהן הגדול גדלוהו משל אחיו אם הוא עני ודל · ואין
החזנים צריכים בחזקה · זה הוא להמחבר למכשול ולפוקה ·
ומה שכתב החזני׳ עושים חגים ומועדים בחול · הלא כתיב
ונפשנו

איביקייט · ער טוהט אונש איאר די גרעסטי גנאט ערטיילן ·
דרום מאגין מיר היך תפלה טאן אלי ווײלן · אונ׳ קיינר
בגערט אונש צו ווערן · פיל חיניגר אונזר גבעט צו פר
שטערן · אויך אלי גיינה שטענדן · טוהן אונש אלי
גוטהייט אוין אלי ענדן · גאט געבי איינן דש לנגי לעבן ·
אונ׳ אלש וואש איינן איזט עבן · ווען איך זאלט דען מחבר
וועלן אלט איבר ווייזן מיט פסוקים צו לאזן הערן · פר
ווער דיא צייט מעכט צו לאנג גווערן · אבר איבר דיזן טוא
איך איך ערפרייאן · דאש דא שטיט הן אראלים צעקו
חוצה גפינן מיר דאש דיא מלאכים טוהן שרייאן · ווייטר
קאן דער מחבר מיט דעם שרייאן ניט מאכין אזו איין וועזן ·
אונ׳ דיא חזנים זיין פון איהם גנעזן · אז דער מחבר
שרייבט אויך דיא חזנים חעגין נדרים ונדבות · טוט איך ניט
ווינג שטערצין · גאט פריבט אלי גידנקן אין הערצין ·
אוב דער מחבר איז איין קארגיר מאן · אודר אויב איהם
דיא נדרים אונ׳ נדבות גילושטן טאן · דאש קאן איך ניט
לײדין · אוז איהם דאך ביטיידין · דער חזן איז צו
דעם כהן גדול גלייך · זאגט דיא גמרא וואן ער ניט האט
מאך איהם רייך : איך כעאין דאך דיא חזנים קיינם קיין

ונפשינו יבשה אין קו"ל · ואף שזה כל כתיב · הלא (בג"יכק)
הק"וף מתחלפת בכף לפי שבאים ממוצא אחד ומאחד כתיב ·
ואף שתיבת כל בלא (וא"ו) כתובה · הלא והקל נשמע בית
בלא (וא"ו) התיבה · ומה שכתב שהחזנים אוכלי' ושותים
עד שמעליאים ברמון · הלא כתיב ל"ח ולו"ז וערמו"ן · סופי
תיבות הוא חזן · שצריך החזן להיות שבע ולא רזון · כדי
לעבוד את ה' בשמחה · בלי עצלות יגון ואנחה · ומה שכתב
שיש להחזנים קול ופניהם מאירה · הלא הכהן הגדול היה מגודל
בכח והדרה : ומה שכתב שהחזנים דוחפין הגודל
תוך הקנה ; תמיהני בזה מה בכך אם הוא מתפלל בכוונה ;
וגם דבריו סותרים זה את זה : זה הוא לו לשמם ולמיזם ·
כי הוא משבח את הספרדי' שמתפללי' בלי צעקה · ואני
שמעתי

אשבין פון דער וואנד · דאש איז דעם מחבר איין גרושה
שאנד · אז ער שרייבט דאש דיא חזנים אשבין זיך אן דער
וואבן אז ויא אן שבת ויום טוב מהער · שטיט דאך נפשינו
יבשה אין קול אזן קאן ניט זינגן ווען דער האלז איז דער
ויא ווא דאך דאש (כל) מיט דער (כ') שטיט גשריבן ·
נאך גלייך וואל ווערט איין כ' פר ענדרט מיט איין ק' ווייל דאש
ווארט (גיכ"ק) אויש דעם גומן ווערט גשריבן · אוג אז ער
שרייבט דיא חזנים זיינן אייאר פול · איך האלט דער מחבר
איז גאכן טול · דאש איז דאך צו פר שטין גרינג אוג לייכט ·
דאש ער ניט וויישט דעם סימן (לח" ולוז" וערמון") דיא לעצטי
אותיות אשבין חז"ן דער חזן אוז אייאר זיין פייכט · אוג ניט
טרויאריג אום איין האר · דאש ער קאן הש"י בשמחה דינן
דאש גאנצי יאר · אוג אז ער שרייבט דיא חזנים האבן דיקי
העלז אוג איר פנים לייכט אייאר אוג רוט · דאש איז פון דעם
מחבר איין ביז חערק · האט דאך דער כהן גדול אויך זיין
טן אוג שטערק · אוג אז ער שרייבט דער חזן דעם פינגר
אין קנה אריין שטעקט · וואש איז דראן גלעגן ווען ער נייארט
זיין תפלה טוט רעכט · אויך איז ער געלבין ווידר אננדר
ויא ער געלבין גשריבן האט · דאש איז אים איין שאנד אוג
שפאט · ווייל ער אזו שטארק לובט דיא ספרדים דאש זיא
ניט אזו שרייאן דרום ער פון איינן פיל האלט :

אוג

שמעתי מחכמי האומות שדחיפות שגודל תוך הקנה מועיל
שלא תצא הקול כל כך בחוזק : וזה הוא מצד השכל ·
באשר זאת לדבר אוכל : ומה שכתב שהחזני' ברגלים
בועטים · זאת עושים לשם שמי' להשקיט העם המדברי'
בתוך התפלה ולא יהיו חוטאים : ומה שמביא שמחבר משל
ומליצה · שליח בזה אם משלחין לפני שררה ועצה ·
מה יעשו למשלחו ולשליח · הלא מפנים' הוא בורח ·
לא די שאין עושין דבר המבוקש · אף נלכד בפח ותוקש :
ומכל שכן קל וחומר בן בנו של קל וחומר שאיך לשלוח שליח
כזה לפני מלך מלכי המלכים · לבקש ממנו כל הצרכים :
הלא תפלת הקמשוני' · כמקור לחיצוני' : רחמנא
ליצלן מהאי דעתא · די צרה בשעתא : כזה מסכים דעתי
שיש בעו"ה איזה קלים רעולי' וקמשונים · אבל העולם
אשר

אונ׳ איך האב געהערט פון חכמי האומות דז דאס קוועטשן אין
קנה העלפט דז דאס קול לייכט ארויס גיט אונ׳ ניט שטארק מיט
גוואלט · מיט דעם טוהן זיא ניט לייגן · וויא אויך דאס
מאול קאן בלייגן · אונ׳ אז ער טרייבט דיא חזנים טראפין
מיט דיא פיסן · דאס טוהן זיא דרום דיא לייט זאלין אויף
הערן צו שמועסן · אונ׳ דער מחבר ברענגט אויף דיא חזנים
איין משל דער דא וויל פאר איינם שתדלן · וואן ער ניט
רעכט רעדט באלד טוט מן איהם ארויס פירן · ניט אליין מן
טוט ניט זיין בגער · מן שטראפט איהם זאגט זיין שיקר
דער צו זער · אכ"ש וויא זאל מן שיקן זאלכן שליח צבור פר
דען הערן פון דיא גאנצי וועלט · זאלכי תפלה ווערט ח"ו
איבר ענטפערט צו דיא קליפות · דער נאך איז ח"ו דער האנדל
איבל בשטעלט · ענטלך דאס גיב איך איהם שטאט ·
אבר עס זיינן רוב חזנים פרומי לייט אין פאר רמט · דיא
דא דינן גאט רעכט דאס טוא איך ניט לייגן · אונ׳ אין דער
תורה שטיט נאך דעם רוב זאלסטו נייגן · אונ׳ דער אריגשטי
חוטא ישראל · איז דאך מהרהר בתשובה אני ואל ·
ישעיה הנביא איז געשטראפט געווארן ווייל ער אויף ישראל האט
ביז גירעט · זיא זאל דען דער מחבר אויז דיא חזנים
טרייבן

אמר הרב נידוני׳ : וכדי להחזירם בתשובה שימירו לדרכם
הרעה ולדרך הטוב פוני׳ . בוודאי יפלו ימים הראשוני׳ :
ואודיע לכון סוד תפלה ורמז . מה שתיבת (חזן)
תרמז : (חזן) והוא מלשון חזון ונביא . תפלת ישראל
לפני הקדוש ברוך הוא מביא : ועוד אמר אחי המוכח
מוהר״ר יונה חזן ז״ל מק״ק קעלין הזן הנכתב במילואו .
(חי״ת זי״ן נון) במולאו : (חזן) הוא בראשי
תיבות . כי בתפלתו מכפר זדונות וחובות . כמו כהן
בקרבנו . כן הוא מכפר בתפלת גרונו : ובמנין
שם (הוי״ה) הוא באמצע . כי הוא בינינו ובין אבינו
שבשמי׳ ממוצע : וק״ת הוא מספר (ת״ק) כמן
השמים לארץ המדה . כי על שלשה דברי׳ העולם קיים
ג״ה תורה ועבודה : כנגד תמידין תקנו התפלה .
כדכתיב לך דמיה תהלה : ע״כ שפתיו דובבות בקבר .
ועוד אוסיף אני השפל הקטן הנגבר : חזן במילואו בזה
(חים)

טרייבין זאלכש געשפינט . דרום הערט איר לו אירה ליבה
ברידר . פרומי אונ ביידר . הערט איר לו איינה זאג .
וואש איך ענק פיר טראג . ווער עד היה איז גכגן אין איבלין
וועג . זאל הייטר גין דען רעכטן שטעג . ווען דיא
ערשטי אעטים ניט גדאכט ווערין זיא עש מאט עש אעג .
זיכט איך טוא אייך אנטנירין . דאש איך אויך איין חזן בין
דאש קאנט עטץ וואול שפירין . אונ אמרקט אוין פיין .
מאש איך אייך וויל אגלה זיין . דען סוד אונטר דיא זייטן .
וואש דאש ווארט חזן טוט בטייטן . (חז״ן) איז לשון חזון
וואר זאגן . דיא תפלה פון ציבור טוט ער פר הקדוש ברוך הוא
טראגן . אונ דיזש האט איין טוויר ר׳ יונה חזן עליו השלום
פון קעלין גזאגט דאש האב איך פון אים געהערט איט איין
אזן . ווען מן אויש טרייבט חזן (חי״ת זיי״ן נו״ן) איז ר״ת
חזן . אונ דיא איטלי אותיות האט אין דער צאל ד״ו אזו פיל
אז דער שם (הוי״ה) דער הייך געהערט . דיא לעצטי
אותיות האט אין דער צאל (ת״ק) אז וויא דיא אמט איזט פון
היאל ביז אויף דער ערד . דברים פי חכם חן . איך האב
אבר גזאגט אין . ליבר ברודר פר טיא אונ זיין וויניג .
חזן

(חי"ת זי"ן נו"ן) במ"ק מ"ב כנגד שם מ"ב (ש"די
קר"ע ש"טן) : עוד פומי ממלל , חזן במילואו בכ"ל
שמות הקדושים (הו"י אדני צבאות) עם הכולל :
עוד אגיד כפלאותיו . חזן במ"ק עם הכולל בגמטריא (מלי"ן)
במ"ק עשר אותיותיו . כי החזן הוא בעד הצבור מליץ יושר .
אם הוא הגון וכשר : עוד יש ידי לאל . חזן הנכתב
מלא כזה (חי"ת יו"ד ת"יו . זי"ן יו"ד כ"ון נו"ן וא"ו
נ"ון) בגימטריא ס' שמות (י"ה הו"י אדני צב"אות
א"כתריאל) . אם ממשה תיבות הארץ . חשוב אותם
בהרץ : ובמ"ק (ק"ד) כנגד ק"ד צרופי שוי' .
ועוד חזן עם הכולל במ"ק אהי' : ועוד תראה נפלאה .
(חזן) בגימטריא (אדני) שוא בזה : ועוד
אחלק לך שלל . חזן במ"ק בגימטריא יצחק במ"ק עם
הכולל : כי החזן צריך להתפלל על העדה . שיזכור
להם זכות העקדה : ובגימטריא הלל . כי החזן צריך
ליתן להקדוש ברוך הוא שבח והלל . והודיה ולהתפלל בכוונה .
שנתן לו זאת המתנה . כי לאו כל אדם זוכה . לזאת
המתנה והברכה : עוד חזן במ"ק כמו במ"ק תיבת
(זכיו"ת) . כי החזן זכיותיו מרובין מחובתיו צריכין להיות :
עוד חזן עם אותיות שלשה . כמו תיבות (כהו"נה)
במ"ק כי החזן במקום כהן העובד עבודה קדושה : וגם
בגימטריא (ענו"ה) במ"ק עשרים ושלשה : וגם חזן
במ"ק

חזן דאש אויך גשריבן ווערט (חי"ת זי"ן נו"ן) האט אין מספר
קטן נוייא אונ' פירציג . קיגן דעם שם (מ"ב) דער טוט
גרושי פעולות . ער היבט זיך אן (אנ"א בכ"ח גדולת) .
נאך מייט ווין איך ענק זאגין . חזן דאש אן אויש שרייבט
(חי"ת זי"ן נו"ן) טרעגט אזו פיל אויש אז דיא דרייא שמות
(הוי"ה אדנ"י צבאות) וואן דיא דרייא ווערטר ווערן פר אייניס
דער צו ווערן אן גשלאגין . אויך ניבר ברודר טאא איר
גלויבן . חזן מיט דעם ווארט האט אין מספר קטן אזו פיל
אז דאש ווארט (אלי"ן) האט אין מספר קטן מיט דיא פיר בוך
שטאבן : דען דער חזן מיז דען צבור אין פירשפרעכיר .
וואן

במ"ק עשרים בחשבונות · כמו קיבת שגגות במ"ק עם הכולל כי בתפלתו מכפר שגגות וזדונות · חזן בגמטרי' (ה"ס) כי בתפלתו בכוונה סם הקטיגור ונעשה סניגור ; ועוד אחד לדברם · חזן במ"ק (משיח) במ"ק אם ד' אותיות תחברם · כי בתפלתו בכוונה מקרב ביאת משיחנו במהרה · הרי לך לפניך · שם חזן כולל כל השמות ומלאכים ראה בעיניך ; הנה אחיי החזנים שמעו דבריי · ושיתו ·

ואן ער פֿון הארבה העבֿירות איז זיכר · אויך איר ליבן קינדר · זיכט איר איין אין דען עבֿירי דער נעבן מאט איין תמרה תן שטעקט ווערט איר זעהן וואונדר · היינד איר ליבה ברידר טוט אייער הערץ דער וועקן · אונ' זיכט מאט סודות אין דען ווארט תן טוט שטעקן · דרום זאלט איר מיט אייערי טינה קולות דען ליבן גאט דינן צו עהרין · אונ' ניט דער מיט שטאלצירין · פֿרייאט אייך מיט אייערי טינה מתנה · אונ' זייט מתפלל בכוונה · דען ניט מיטליבם טוט גאט אזו איין מתנה בשעהרן · וואן גלייך איינר טוט בגעהרן · דיא מתנה אוז דאך זיין אזו איין גרוט וועגן · וואן איר וואלט מיינן טוט אין דער הקדמות פֿון מהרי"ל לעזן · מיטליבר פֿרואר הזן גיהערט אויך דען עולם עטוואס מתקן זיין · אונ' זיינה נשמה צו בהאלטן ריין · דיא נשמה קומט מהער פֿון איין הויך אונ' ריין אורט · דרום אוז איען שטארק גווארנט זיין אונ' זיא צו שטעלן דעם אלמעכֿטיגן גאר ריין אונ' צארט · וויא וואול אונזרי חכמים האבן גיזאגט פֿר אלטן · דאס איען מיט תולה לאר'ן ניט אלש קאן הלטן · אבר דיזט וואל מיטלפֿר בר ישראל הערן · אין דער אתשבֿה זאל מן גדענקן אויך מיינט דיא אלוה הלטן גערן · דאן עס קענט גזיין · איז אזו פֿיל אז ווען ער דיא אלות העט מקיים גחעבן פֿיין · דרום וואן איר זינגט רעט פֿיין ווערטר רעכֿט · ווערט עיקר תפֿלה ניט הערן פֿר שמעכֿט · דאן דעם דור דאש זיא איין פֿרומן חזן טוהן דינגן · אז ער גלייך הויך טוט זינגן · ווען ער ניארט איז בעל תורה · אודר זוכט איין ירא · אונ' פֿר שטיט דעם פירט פֿון דיא ווערטר · דיא תפֿלה

ושימו לבבכם אל אמרי · ודעו שאני אנקה אתכם ·
כתיב שמוע בין אחיכם · הטו אלי אזניכם · ועבדו
בלב שלם את ה' אלקיכם · ולא לשם יוהרא · בקול
השיר תחת השירה ; ואם תנגנו בקולכם הנעים · יהא
בוונתיכם לשבח הבורא ולא כמו איזהו רשעים · ותנו
שבח והודיה שאתם שלוחי דצבורא · ותחוסו על נפשיכם
הטהורה ; ועבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה · בקולכם
תנו לה' אלקיכם תודה ; ולא כדי לשבח אתכם הבריות ·
כך עושים דעת נקיות ; בוודאי יהיה תפלתכם מרוצה ·
ולא נדחת חוצה ; ואשרי הדור שיש להם שליח הגון ·
ואף שהוא מנגן · רק שיהיה ירא · יודע לרצות את
הבורא ; יודע פירוש המלות · זה מרוצה לפני יושב
תהלות ; ואינו מחלק התיבה לשנים · תפלתו עולה
לשמים ; ואין כוונתו קולו להשמיע · את כל העולם
לכף זכות מכריע ; ואין יוצא עליו שם בישא · תפלתו
עולה בראשה ; ועושין מתפלתו עטרה · לראש האל נורא ·
ותפלתו עושה מחנה · ואין שום מקטרג פה פונה ; ובוקע כל
הרקיעים · ולא נטרדת מן הפושעים ; הקטיגור
נעשה

תפלה איז גוויס אנגנעם פר הש"י זיין שכינה · איז אן אלי
ערטר · אונ' טיילט דאס ווארט ניט אוין' צווייא · גיט גוויס
פר הש"י זיין געטרייא · אונ' זיין כוונה איז ניט זיין קול נאר צו
לאזן הערן · דיא וואג שאל פון דיא זכיות אמכט ער איבר
שווערן · אונ' דאס אוין' איהם איז ניט אויש גאנגן איין בייז
שם · זאלכי תפלה איז גוויס אן גינעם · אויש זיין תפלה
טוט אשט"רן איין קרון מאכין · צו דעם אלמעכטיגן גאט
דער דא האט בשאפין אלי זאכין · מכח זיין תפלה טוט גאט
דען צבור אלט בווערן · אונ' ניט נידריג ווידר קערן · אונ'
דיא תפלה טוט דיא הימלן שפאלטן · אונ' ווערט ניט פון דיא
מקטריגים אויף גהאלטן · איין פיר שפריכר ווערט אויש
דען הינדר · זיא אוזן פר טליסן אירה אינדר · דרום
אירה ליבה ברידר אונ' גזעלן · חאן ענק דאס צבור פר איין
שליח צבור טוט שטעלן ; זייט תם אויף ענקרי נשמה דאס זיין
בליבן

נעשה קניגור · פיו מלהסטין קוגר : תפלתו יפיה
לנחת · והארץ יבורך מתעל ומתחת · ושכרו יהיה
כפולה · מאל נורא עלילה : ויבא משיחנו · במהרה
בימינו · וגם נשורר בלבה · ולעלות לציון ברננה ·
א"ם קליק :

אמרו

זאלן בלייבן ריין · אזו ווערט עטליך פרייאן תמיד אויף דיא
רשעים איין ניטרכים ווערט זיין · טוט אז וויא אונזרי
אבות פר צייטן · לובט גאט מיט ענקרי טינת קולות
אול ניט וועגן דיא צייטן · גוויס הערט ענקר תפלה
קומן פר הש"י ארייין · אול אלי עוונות הערן
גבענטשט זיין · ענקר שכר ווערט זיין
גאנץ שטארק · פון גאט דער דא.
האט בשאפן אלי ווערק ·
אול משיח ווערט קומן
אין אונזרי טעגן ·
דורטן ווערן איר
זינגן מיט לבר
נאך זיין פר
מעגן :

אמרו חז"ל יעקב אבינו חזן דמתא היה הנה אגב גררא
בקוט וכיול · הנה אין לך דבר גדול ודבר קטן
שאין לו רמז בתורה · והיכא רמיזא שיעקב אבינו חזן
היה · אבל מה שכתבנו למעלה ל"ח ולו"ז וערמו"ן
הוא ס"ת חזן · והנה אגבי אלך רכיל אודיע לכון מה
שרמז פסוק זה מקל לבנה לח ולוז וערמון בגימטריא יעקב
אבינו דמתא היה וס"ת הוא חזן כנ"ל וה' ח רמז שיעקב אבינו
חזן דמתא היה · שהם ר"ת של "לח "ולוז "וערמון
בגמטריא מ"ב · ואזן הנכתב במילואו כזה ("חית
"זין "נון) כמי במ"ק בגימטריא מ"ב ואמצע תיבות של לח
ולוז וערמון המה (לו"ע רמו"ז) במ"ק ב"ח רמז לתפלת
החזן כי יעקב נקרא תולעת יעקב כמו התולעת שאין כחה אלא
בפה כך ישראל אין כחן אלא בפה והיא התפלה · מקל לבנה
לח ולוז וערמון בגימטריא (תש"ע) כנגד העצמות שיש
באדם עיין בכתבי המקובל מהור"ר שמשון מאסטרפאלי' ז"ל
כמאמר דוד כל עצמותי תאמרנה כי צריך להודיע החזן
כל אבריו בשעה שמזכיר את השם (תש"ע) אותיות
(שוית) כמאמר דוד שויתי ה' לנגדי תמיד : גם
הפסוק ל"ח ולו"ז "וערמון הוא ר"ת "להית · "חזנים ·
"ומשוררים · "לומדים · "וגם · "זריזין · "ונמנים
"עם · "ראשונים · "מבטלים · "ומעשיהם · "נעים ·
פירש צריך החזן ללמוד פירוש התפלות ויהיה זריז במצות
ויהיה אחד מן עשרה בטלנים ראשונים לב"ה ונעים במעשיהם
אז הוא אהוב ונחמד למעלה · וגם חזן ר"ת "חזן
"זריז "נשכר כשהחזן זריז במצות שכרו לעה"ב וזוכה
לרב טוב הצפון לצדיקים זה הוא משלי
וה' יוסיף עליכם אלף
פעמים ככה
אמן :

(ועתה אביאה נא לפניך זמר נאה ומשובח • בעת נקיות ק"ת לב"ה לאל לשבח • וסוא מסודר עפ"י א"ב תשר"ק א"ת ב"ש א"ל ב"ם אי"ק בכ"ר אח"ס בט"ע זה יונא וזה בא :

עפ"י א"ב

א מירה כתיבה יסיבא נעימה
ב אלפים היתה קדומה
ג ם נתאוו לה מלאכי רומה
ד ורשין אותה בקן טעמה
ה לכותיה כהררים תלויים בשערה
ו אין קוץ ואין לשערה
ז כפרים היא חלוקה
ח יים ועושר נותנת למחזיקה
ט ובה ויקרה היא מפנינה
י ות מלובשת בגדי כהונה
כ תרה משובח מכתר מלכים
ל א ישוו בה כל נרכים
מ תוקה מדבש וכופת נופים
נ ותנת רפואה וחולה רופים
ס גולה ומאוד היא נחמדת
ע ושים נדקתה לעד עומדת
פ קודיה ישרים ומנוונתים ברה
צ רופה אמרות ככסף טהורה
ק וכן על יד ירבה
ר ע אם מעט ואם הרבה
ש מור מנוס וקיים אזהרה
ת יקף יגילך מכל גזירה

ע"פי תשר"ק

ת א ש מע וקשוב מלתי
ר אה ק דש ישראל בקדושתי
צ רינן פ ריצה מנסיון לתורתי

ריח ניחוח

ע מוד ה ביה ספר גזירתי
נ וגע מ קנה יומת במיתתי
ל ו כ י כן ציויתי
י שראל ט הורים ישמעו לעצתי
ח וק ז ה לבני בריתי
ו המלאכי״ ה יקודים התאוו לקודשי
ד עתי ג ליתי להם וזמותי
ב כי הם בני בחירתי
א ליהם אתן את דברתי

ע״פ א״ת ב״ש

א פתחה פי בשיר ורננה
ת הלתו בתוך העם אמונה
ב ריך הוא ובריך שמו ארננה
ש החיינו וקיימנו לזו השנה
ג ם בשר וברך בשושנה
ר אה בעם עיניו ביונה
ד רכו ותורתו אמר לבלנה
ק רא למשה כי הנה
ה א לך התורה מתנה
צ ו לעדת מי מנה
ו ביום השלישי היו מזומנה
פ ן שמים וארץ יחזירו לחורבנה
ז כרו חסדו חסד כאמנה
ע בדכם במצרים בחמרו לבינה
ח נה הוציא אתכם בלי יגונה
ס גולת מלכים וגם אדרכמונה
ט בע בים פרעה והמונם
נ דדתם במדבר ארבעים שנה
י רושלים נתן לכם במתנה
מ נכה הודה ומתנה פינה
כ רת ברית חדשה וישנה
ל שלמה אשר בינו בנה

עפ״י א״ל ב״ם

א תמיד ואספר שבח ותהלה
ל אל מלך נורא עלילה
ב רא עולמו וכל יצירה
מ אין יש רק הכל באמירה
ג לגלים וכל מלאכי רומה
נ יתן לעם עלי׳ נשמה
ד ומה ולומה חי ומדבר
ם ופו ותהילתו אין לדבר
ה יה הוה ויהיה לעולמים
ע רך גדולתו ומלכותו בעלמים
ו אין שיעור למרבבות כבודו
פ אר תפארת הדרו והודו
ז ה שמו וזכרו לעולם
צ פר וכסף נסללו בעולם
ח לקו ונחלתו אנחנו ועמו
ק רבנו לשר שירי לשמו
ט יהר וקידש אותנו מטמאותינו
ר ם הודע שהוא אלהינו
י ה שלח לנו משיחנו
ש ם נשורר בבית מקדשינו
כ ל יום עוד ופיסח
ת רפא ותיכנו אך שמח
י שמשו י״ך ירננו אתנו י״ל אומים ברנן ושבח
אמן כן יהיה לנו הצלה ורווח :

(עפ״י א״ק בכ״ר)

א ין כאל שבטי ישורון
י ושב בין מלאכי דינורין
קדוש ונורא שמו בגבורה

ב יד חזקה הוציאנו ממצרים
כ לו חציו מן השמים
ר נו ישראל את השירה

ג אה סוס ורוכבו רמה
ל א נשאר מהם אחד
ש מעו עמים אחזם מורא

ד רך המדבר אותנו נוהגת
מ פניהם בעמוד אש דלקת
ת מיד יומם ולילה להאירה

ה מן הוא לחם אבירים
נ תת לנו בני גיבורים
אך לשמור את התורה

ו צוית לנו לעבוד פרישא
ס יני הגבלת מלקרב בגישה
ם אן דקרב ירה יירה

ז' רקיעים לנו פתחת
ע ין בעין ראינו שבחת
אין מלבדו יוצר ובורא

ח משה תורות נתת לנו
פ נים בפנים דברת עמנו
אף נתת לנו התורה

ט עמים וסודות לנו גלית
צ רינו ואויבנו מפנינו הגלית
קץ סימן שלח מהרה

(עפ"י א"ם בט"ע)

א לקים שוכן רומא
ח י וקים לעולמה
ם ודותינו גילה לנו ; תורת ה' תמימה באלפי

ב אלפים שנה
ט מונה היתה מעינה
ע ד שנתן לנו : עדות ה׳ נאמנה
ג ילה לנו דרכינו
י׳ דברות וה׳ ספרים
פ ירוש עינינו ואלינו : פקודי ה׳ ישרים
ד ברינו נעימה אמירה
כ תב באש שחורה
צ וה מורשה אלינו : מצות ה׳ ברה
ה לך ברוח טהרה
ל עם אהוב וישרה
ק ולו להשמיע לנו : יראת ה׳ טהורה
ו רשם בנו חותמת
מ י זאת נרשמת
ר נה ובחר בנו : משפטי ה׳ אמת
ז כרו תורתו מאז
נ תן לעמו עוז
ש ישיה שגורה בפינו : הנחמדים מפז
שמרו משפט וחוקים
תרי״ג מצות להקים
ת ורתו תהא לשונינו : מדבש ונופת מתוקים

תור״ת	ה׳ תמימה •	אלפים היתה קדומה
	נתולה ארץ על בלימה •	נתן לנו מתנה :
עדו״ת	ה׳ נאמנה •	נותנת לשוגי׳ בינה
	יקרה מפז ופנינים •	אורך ימים בימינה
פקודי״י	ה׳ ישרים •	הנתונה בחמשה ספרים :
	הלכותי׳ תלויי בהררים •	אמרים בתיבה נעימה
מצו״ת	ה׳ ברה :	הכתובה באש שחורה
	נותנת חיים ועושר •	מגינות ונותנת חינא
יראו״ת	ה׳ טהורה •	טוב סחרה מכל סחורה
	תנוקה היא וברורה •	מכמת פשעים וקלונה
משפטי	ה׳ אמת •	לנו היא חרב נוקמת
	למי זאת נרשמת ;	למי שגוגה ושוגה :

גם

(גם זה מדבר מאדם ועד משה לא יכלו לקבל התורה והקב"ה קרא תגר · ושמי יואל ב"הרר ליזר אתם בקוגר :

אדם ראש לבשמות · אשר קרא שמות ·
עמד לקבל הנעימות · י הפריקו מן התורה :
מנוח אחת גונשו · לא עמד בפרשו :
לכן לא זכהו · ו גרשו מגן עדן הבורא ·
צדיק תמים בדורותיו · שמר תורתו ומצותיו :
פגע מלהתפלל על דורותיו · א ום לקבל סיגל' והכתר' .
שתה יין ונשבר · ונתגלה ערום בשיכור :
פרים בעשה ועקר · ל א זכה לזאת השירה ·
אדם גדול בענקים · שמר מצות וחוקים :
אשל נטע ומקים · ב נו לעולה העלה ·
פסול ממנו יצא · ישמעאל רובה חיצים :
התורה לקבל רצה · ה אל געלו בגעלה :
אלא מאה שערים · נבחר לעולה כפרים ·
הבשר ואימורים · ר גם לקבל הקבלה ·
את עשו אהב · ולא אכלו תאב ·
בעת שהיה רעב · ר ם פריקו במעלה :
איש יושב אוהלים · מובחר שבאבות כלם ·
נולד כשהוא שלם · ל קירתי נפשו אותה :
שתי אחיות לקח · פחים קטנים שכח
אמר ה' לא כך · י דך מנע מתורתה ·
בא איש מסימן · בכל ביתו נאמן :
ט"וב שמו משמן · ז ה יגאל בניו מגולתם ·
עלה אליה הרה · שליח עם נבחרה
וקבל ממני התורה · ר אם אתה נאמן ביתה :

כדי שיהיה זאת בשלחן ערוכה בכל ושמורה · אכתב לך דרוש לנתינת ספר תורה :

בזוהר עשרת הדברות כנגד עשרה מאמרות אנכי יהי אור · לא יהיה לך כנגד יהי רקיע
לא תשא בנגד יקוו המים · זכור את יום השבת בנגד ת
הארץ

פארץ דשא • כבד את אביך כנגד יהי מאורת • לא תרצח כנגד ישרצו המים נפש חיה ועוף יעופף • לא תנאף כנגד תוצא הארץ נפש חיה • לא תגנוב כנגד הנה נתתי לכם את כל ירק השדה • לא תענה כנגד נעשה אדם בצלמנו • לא תחמוד כנגד אעשה לו עזר כנגדו • הנה מה ראה על ככה ומה הגיע לסדר העשרת הדברות כל דיבור ודבור כנגד מאמר מעשרה מאמרות ולא דבר רק הוא • ונ"ל ליישב עפ"י הפשוט דאיתא במדרש ויקרא לאור יום אילו מעשיהם של צדיקים ולחושך קרא לילה אילו מעשיהם של רשעים ואינו יודע באיזו חפץ הקב"ה יותר כשהוא אומר יהי אור הוי אומר שחפץ במעשיהם של צדיקי' והקשה הי"פת האיך הדעת סובלת שיחפץ הקב"ה במעשיהם של רשעים ומפרש הוא ז"ל צדיקים המה צדיקי' גמורים ורשעים המה בעלי תשובה ואינו יודע באיזה מהם חפץ הקב"ה יותר אם צדיק עדיף מבעל תשובה או בעל תשובה עדיף מצדיק כשהוא אומר יהי אור הוי אומר שחפץ בצדיקים גמורים והוא עדיף מבעל תשובה • ע"כ איתא במפרשי התורה למה פתח הקב"ה עשרת הדברות באנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך ממצרים ולא אמר אשר בראתיך משום שטוב לו לאדם שלא נברא הנה ב"ש וב"ה דפליגי בהא אם טוב לו לאדם שנברא או לא נברא פליגי בהאי פלוגתא אם צדיק עדיף או בעל תשובה עדיף כי הנשמ' קודם הבריאה היא במדרגת צדיק גמור דלא עבדות איסורא אבל בשבאית לעולם היא במדריגת בעל תשובה ובזה תבין אנכי ה' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים קשה למה לא אמר אשר בראתיך אין לומר טוב לו לאדם שלא נברא משום דאז היה צדיק גמור וצדיק עדיף מבעל תשובה קשה מנא לך הא לזה אמר כנגד יהי אור ומובא דצדיק גמור עדיף מבעל תשובה לפיכך לא אמר אשר בראתיך משום שטוב לו לאדם שלא נברא וק"ל :

134

66
44
3

3467896784
3

7
887999112 | 99